

محیط زیست ایران سالی پر فراز و نشیب را پشت سر گذاشت. افزایش میزان ذرات گرد و غبار، آلودگی هوا، آتش سوزی جنگلها، خشک شدن دریاچهها و تالابها از جمله اخبار سال ۱۳۹۰ بود. فعالان محیط زیست و کارشناسان، وخامت وضعیت دریاچه ارومیه و دیگر تالابهای ایران در سال ۱۳۹۰ را در صدر جدول رویدادهای زیست محیطی این سال قرار می دهند.

وضعیت دریاچهها و تالابها قرمز است

اجرای پروژه احداث پل میان گذر بر روی دریاچه ارومیه که از چندین سال پیش مطرح شده بود، سبب تقسیم آب این دریاچه به دو بخش و در نهایت کاهش شدید آب و خشک شدن بخشی از دریاچه شد که نگرانی شدید کارشناسان و فعالان محیط زیست را برانگیخت. کار تا به آنجا پیش رفت که حسن عباسلنژاد، مدیرکل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی در آبانماه گفت که ۶۵ درصد دریاچه ارومیه به کویر نمک تبدیل شده است. آقای عباسلنژاد گفت که دریاچه ارومیه نیازمند ۲۰ میلیارد متر مکعب آب است و ۸۰ درصد از جمعیت تخم گذار فلامینگوها در جزایر ۹ گانه این دریاچه کاسته شده است.

اما محمدجواد محمدی‌زاده، رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست ایران، در بهمن ماه ۱۳۹۰ اعلام کرد که با توجه به بارندگیهای اخیر در ایران سطح آب دریاچه ارومیه ۸ سانتی متر افزایش پیدا کرده است. محمدجواد محمدی‌زاده تاکید کرد که مشکل دریاچه ارومیه ظرف یک سال حل نمیشود، اما افزایش بارندگی در سال ۱۳۹۰ و استمرار آن در سالهای آینده امیدوارکننده خواهد بود.
دریاچه ارومیه بزرگترین دریاچه داخل ایران و دومین دریاچه بزرگ آب شور جهان است.

دریاچه بختگان از دیگر دریاچههای ایران است که خشکی آن نگرانیهایی را در پی داشت

مسعود باقرزاده کریمی، مشاور معاون محیط طبیعی سازمان حفاظت محیط زیست با اعلام اینکه مسئولان وزارت نیرو رابیزنیلهایی را در زمینه رهاسازی آب برای نجات تالاب بختگان انجام داده اند، گفت: "۸۰ درصد از تالاب بختگان خشک شده است." و همچنین آلودگی آب باعث مرگ و میر ماهیها میشود.

آقای باقرزاده با اشاره به اینکه بختگان تالاب کویری است و به طور طبیعی ۵۰ درصد از آن هر ساله خشک می شود، افزود: "در دو سال اخیر خشکسالی در این تالاب که از پیوستن سه تالاب نیزیز، کمجان و بختگان تشکیل می شود، افزایش یافته است." تالاب بختگان در استان فارس قرار دارد و زیستگاه زمستانی پرندگانی بود که از روسیه و دشت های سیبری به ایران مهاجرت می کردند.

محمد جواد محمدی‌زاده، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست ایران در آبان ماه گفته که تنها ۲۴ تالاب از ۲۵۲ تالاب ایران در کنوانسیون رامسر به ثبت بین المللی رسیده است.

تالاب انزلی از جمله تالابهای ثبت شده است که به دلیل ورود حجم بالای رسوبات، عمق آن کم شده است. بخش های بزرگی از تالاب گاوخونی، ارژن، پریشان، آجیگل و تالاب سه گانه هامون نیز خشک شدند. وضعیت تالاب شادگان هویزه، هوالعظیم نیز نامناسب گزارش شد.

به اعتقاد صاحبان نظران شرایط نگهداری از این تالابها مناسب نیست و تالابهای ایران در معرض آلودگی و یا خشک شدن قرار دارند. بخشی از این به خاطر کاهش بارش و بارندگی و بخشی از آن به دلیل استفاده از آب تالابها برای مصارف کشاورزی است. ورود فاضلابهای شهری و کارخانها به آب تالابها نیز از دلایل آلودگی آنها شناخته می شود.

جنگلها در آتش: آتش سوزی در جنگلهای منطقه زاگرس ایران

محمد امینی، رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان مازندران در دی ماه اعلام کرد که براساس آمار اعلام شده از سوی نهادهای رسمی روزانه ۴۰ هکتار از جنگلهای ایران نابود می شود و روند تخریب جنگل و مراتع در ایران روند صعودی دارد. محمدحسین بازگیر، مدیرکل حفاظت از محیط زیست استان لرستان نیز عمدهترین مشکل محیط زیست این استان را آتشسوزی جنگلها و تخریب آن عنوان کرد و گفت: "از ابتدای سال ۱۳۹۰ بیش از ۷۰ هکتار از مراتع و جنگلهای حفاظت شده این استان دچار آتش سوزی شده است.

- سازمان جهانی خوار و بار و کشاورزی فائو نیز در گزارشی نسبت به وضعیت جنگلها در ایران هشدار داد.
- در میان کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا ایران از نظر میزان نابودی مناطق جنگلی در اثر آتش سوزی در رتبه چهارم قرار دارد.

علیرضا احمدوند، مدیرکل منابع طبیعی استان لرستان با اعلام اینکه بیشتر آتش‌سوزیهای سطح استان لرستان توسط عامل انسانی انجام میشود، گفت: «از دلایل آتش‌سوزی عمدی میتوان به دو عامل اصلی اختلافات قومی و طایفهای و ایجاد آتش‌سوزی در جنگل برای تصرف اراضی ملی برای زراعت اشاره کرد.»

نفس‌ها تنگ شد

آلودگی هوا و افزایش گرد و غبار و ذرات معلق در ایران از جمله مشکلات محیط زیستی بود که بارها موجب تعطیلی فعالیت در شهرهای مختلف در این کشور شد و تا آخرین روز سال ۱ دامه یافت. معصومه ابتکار، رئیس کمیته محیط زیست شورای شهر تهران با اشاره به اینکه «آلودگی هوا کماکان از معضلات اصلی شهر و کشور ما است» در شهریورماه اعلام کرد: «امسال از نظر آلودگی هوا تاکنون روز سالم و پاک نداشتیم، این یک زنگ خطر جدی است و هشدار میدهد همه باید برای حل این معضل تلاش کنیم.» آلودگی هوای در شهرهای ایران از مسائلی است که بارها مورد بحث کارشناسان قرار گرفته است: برخی از صاحبانتران خودروهای فرسوده و استفاده از مواد سوختی غیر استاندارد را از مهمترین دلایل آلودگی هوا شهرهای ایران عنوان میکنند. همچنین براساس اعلام سازمان بهداشت جهانی شهر اهواز در جنوب ایران با بیشترین میزان اندازه‌گیری شده از ذرات معلق

در هوا یا ریزگردها (ذراتی با بزرگی کمتر از دو میکرون که برای سلامتی انسان خطرناک است و باعث بیماریهای مختلف میشود) در صدر آلوده ترین شهرها قرار گرفت. در همین حال سنندج در غرب ایران هم با ۲۵۴ میکروگرم از این ذرات در هر مترمکعب هوا ، از این نظر یکی از آلوده ترین شهرهای جهان معرفی شده است.

قچاق و کشتار حیوانات

عبدالرضا کرباسی، معاون محیط دریایی سازمان محیط زیست ایران در بهمن ماه اعلام کرد که در راستای نجات دلفین هایی که به دلایل مختلف در سواحل به گل می نشینند پیش نویس دستورالعمل امداد و نجات دلفین ها و کوسه های خلیج فارس و دریای عمان تدوین شده است.

به گفته وی، این پیش نویس پس از نهایی شدن حداقل در یکصد هزار نسخه چاپ و در اختیار جوامع محلی قرار خواهد گرفت تا در زمان مشاهده دلفین های به گل نشسته در سواحل بتوان از اقدامات مردمی استفاده بهینه کرد. به گفته معاون محیط دریایی سازمان محیط زیست، این دستورالعمل دو قسمت مجزا دارد که یک بخش آن برای مردم عادی و جوامع محلی تدوین شده و بخش دیگر آن ویژه کارشناسان و متخصصان است.

منبع:

http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2012/03/120312_121_environment_review_iran_1390.shtm
